

Elienne LANGENDRIES, *De „Vlaamsche Hoogeschool” te Gent (1916-1918)*. Deel A. *Overzicht van Duitse initiatieven bij het ontstaan. Een bronnenuitgave*. Deel B. *Gegevens omtrent aanvang, uitstraling en einde. Een bronnen-uitgave*. Gent, Archief R.U.G., Onderbergen 1, 1985 (UIT HET VERLEDEN VAN DE R.U.G. Nr. 19), 2 delen, 852 blz.

De geschiedenis van de vervlaamste en Vlaamse universiteit te Gent (1916-1918) is nog steeds niet geschreven. De historicus die zei van plan te zijn dit te doen en daarvoor materiaal verzameld had, is voor korte tijd gestorven. In *Wetenschapp. Tijdingen* van 1983 heeft de Engelse M. Bittlestone in een veertigtal bladzijden een bondig historisch overzicht gebracht, waarna A. Deprez het verhaal van de uittocht der studenten en docenten naar Turnhout heeft afgedrukt. Deze lakune in onze geschiedschrijving hangt zonder twijfel samen met de moeilijkheid om over uitvoerige en voldoende bronnen te beschikken die toelaten het „fenomeen van de activistische universiteit” van verschillende zijden te benaderen. Sinds enkele tijd beschikt het Archief van de R.U. Gent over microfilms van het fonds „die Universitäten in Belgien” uit de Eerste Wereldoorlog, dat zich in het Deutsches Zentralarchiv te Potsdam bevindt. In Nr. 19 van de door K. De Clerck geleide reeks wordt nu het grootste deel van deze bronnen afgedrukt, uitgegeven door E. Langendries, die het materiaal in twee delen heeft ondergebracht. Het eerste deel bevat de documenten „die een beeld schetsen van het besluitvormingsproces dat leidde tot de vernederlandsing van de Gentse universiteit door het Duitse Generaal-Goevernement”, met o.a. de instelling en vergadering van de *Kommission zur Beratung der Genter Hochschule* (8-9/3/1916) met als werkdokument von Dycks *Denkschrift*. Nadien volgen documenten over de moeilijkheden bij de concrete realisatie, o.a. de tegenwerking van de professoren, geleid door Pirenne en Fredericq, die vlak voor de opening gedeporteerd werden. Het tweede deel heeft betrekking op facetten van de inrichting van de Vlaamse Hogeschool (programma's, personeelsrekrutering, financiële en ideologische moeilijkheden), alsmede op een paar belangrijke manifestaties, met name het referaat van von Dyck op de vooravond van de opening, de eeuwfeestviering van 3.11.1917, de opening van het studentenhuus en de propaganda- en informatiereis van vijf hoogleraren naar Duitsland.